

- Hoger
- Algemeen
- Voortgezet
- Onderwijs

20 00

Tijdvak 1

Inzenden scores

Uiterlijk 2 juni de scores van de alfabetisch eerste tien, maar bij voorkeur vijftien kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar het Cito zenden; bovendien per school ook de totaalscores van alle kandidaten.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten, die geen gehele getallen zijn, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een opgave maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Management en organisatie HAVO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 1

Maximumscore 2

$$1 \quad \square \quad \frac{\frac{100}{117,5} \times 193.875 - 16.500}{10} = \frac{165.000 - 16.500}{10} = \text{€ } 14.850,- \text{ per jaar.}$$

Maximumscore 1

$$2 \quad \square \quad \frac{14.850}{165.000} \times 100\% = 9,0\%$$

Maximumscore 2

$$3 \quad \square \quad \text{Balanswaarde 31 december 2003}$$
$$165.000 - \left(\frac{9}{12} \times 14.850 + 3 \times 14.850\right) = \text{€ } 109.312,50$$

Maximumscore 2

- 4 • het eigen vermogen stijgt
- doordat er een herwaarderingsreserve ontstaat (van € 10.687,50)
of de herwaarderingsreserve toeneemt (met € 10.687,50)

1

1

Opgave 2

Maximumscore 1

- 5 Tussen vakbonden en werkgever(sorganisatie) wordt de cao overeengekomen.

Maximumscore 1

- 6 Ja, het autobedrijf mag een loonsverhoging geven van meer dan 3% omdat een cao de voorwaarden aangeeft waaraan een arbeidscontract ten minste moet voldoen.

Opgave 3

Maximumscore 2

$$7 \quad \square \quad 0,40 \times 0,50 \times \text{€ } 1 \text{ miljard} = \text{€ } 200 \text{ mln}$$

Maximumscore 1

- 8 (Binnen de marktspecialisatie van het algemeen warenhuisassortiment zijn meer dan twee ondernemingen werkzaam.) Wehkamp had in 1998 een marktaandeel van 50% en heeft daarmee een marktpositie om marktleider te zijn.

Maximumscore 1

- 9 Bestand C want bij dit bestand is het percentage (potentiële) postorderklanten het grootst.

Maximumscore 2

- 10 Het verschil tussen beide bestanden is dat het eerste bestand de inkomensklasse tot € 18.000,- omvat en de inkomensklasse van € 32.000,- tot € 44.000,-niet. Deze laatste inkomensklasse is kleiner van omvang (16,3% versus 16,7%) maar het percentage potentiële postorderklanten is daarentegen hoger (19,4% versus 15,7%). De groep potentiële postorderklanten is in de inkomensklasse van € 32.000 tot € 44.000 hoger (19,4% van 16,3%) dan in de inkomensklasse tot € 18.000 (15,7% van 16,7%). Home Delivery kan het beste bestand twee kiezen omdat het kleiner van omvang is, waardoor de verzendkosten van de catalogi lager zullen zijn, en de groep potentiële klanten het grootst is.

Antwoorden	Deel- scores																											
Maximumscore 1																												
11 ☐ Bij informatiebron 1 ontbreken gegevens over de omvang van de bestanden.																												
Maximumscore 1																												
12 ☐ Afroomprijsstrategie.																												
Maximumscore 2																												
13 ☐ Het opslagpercentage voor inkoopkosten = $\frac{6.000}{4000 \times 24,50} \times 100\% = 6,122\% \rightarrow 6,12\%$																												
Maximumscore 4																												
14 ☐ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">verwachte inkoopprijs</td> <td style="width: 30%; text-align: right;">€ 24,50</td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td>opslag inkoopkosten 6,12% van 24,50</td> <td style="text-align: right;">€ 1,50</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>vvp</td> <td style="text-align: right;">€ 26,-</td> <td></td> </tr> <tr> <td>overheadkosten 20% van 26,-</td> <td style="text-align: right;">€ 5,20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>kostprijs</td> <td style="text-align: right;">€ 31,20</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>winstopslag 120% van 31,2</td> <td style="text-align: right;">€ 37,44</td> <td></td> </tr> <tr> <td>verkoopprijs exclusief btw</td> <td style="text-align: right;">€ 68,64</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>17,5% btw</td> <td style="text-align: right;">€ 12,01</td> <td></td> </tr> <tr> <td>verkoopprijs inclusief btw</td> <td style="text-align: right;">€ 80,65</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> </table>	verwachte inkoopprijs	€ 24,50		opslag inkoopkosten 6,12% van 24,50	€ 1,50	<u>1</u>	vvp	€ 26,-		overheadkosten 20% van 26,-	€ 5,20		kostprijs	€ 31,20	<u>1</u>	winstopslag 120% van 31,2	€ 37,44		verkoopprijs exclusief btw	€ 68,64	<u>1</u>	17,5% btw	€ 12,01		verkoopprijs inclusief btw	€ 80,65	<u>1</u>	
verwachte inkoopprijs	€ 24,50																											
opslag inkoopkosten 6,12% van 24,50	€ 1,50	<u>1</u>																										
vvp	€ 26,-																											
overheadkosten 20% van 26,-	€ 5,20																											
kostprijs	€ 31,20	<u>1</u>																										
winstopslag 120% van 31,2	€ 37,44																											
verkoopprijs exclusief btw	€ 68,64	<u>1</u>																										
17,5% btw	€ 12,01																											
verkoopprijs inclusief btw	€ 80,65	<u>1</u>																										
Maximumscore 2																												
15 ☐ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Verwachte nettowinst: $4.000 \times 37,44$</td> <td style="width: 30%; text-align: right;">€ 149.760,-</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(Verwachte begrotingsverschillen =</td> <td style="text-align: right;">€ 0,-)</td> <td></td> </tr> </table>	Verwachte nettowinst: $4.000 \times 37,44$	€ 149.760,-		(Verwachte begrotingsverschillen =	€ 0,-)																							
Verwachte nettowinst: $4.000 \times 37,44$	€ 149.760,-																											
(Verwachte begrotingsverschillen =	€ 0,-)																											
Maximumscore 4																												
16 ☐ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Gerealiseerd verkoopresultaat</td> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td>$4.400 \times 37,44$</td> <td style="text-align: right;">€ 164.736,- voordelig</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>Gerealiseerd budgetresultaat:</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Resultaat op inkopen</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>$(4.400 \times 26) - (4.400 \times 25 + 4.900)$</td> <td style="text-align: right;">€ 500,- nadelig</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>Resultaat op overheadkosten</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>$(4.400 \times 5,2) - (14.800 + 15.200)$</td> <td style="text-align: right;">€ 2.880,- voordelig</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td>Nacalculatorische winst</td> <td style="text-align: right;">€ 167.116,- voordelig</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> </table>	Gerealiseerd verkoopresultaat			$4.400 \times 37,44$	€ 164.736,- voordelig	<u>1</u>	Gerealiseerd budgetresultaat:			Resultaat op inkopen			$(4.400 \times 26) - (4.400 \times 25 + 4.900)$	€ 500,- nadelig	<u>1</u>	Resultaat op overheadkosten			$(4.400 \times 5,2) - (14.800 + 15.200)$	€ 2.880,- voordelig	<u>1</u>	Nacalculatorische winst	€ 167.116,- voordelig	<u>1</u>				
Gerealiseerd verkoopresultaat																												
$4.400 \times 37,44$	€ 164.736,- voordelig	<u>1</u>																										
Gerealiseerd budgetresultaat:																												
Resultaat op inkopen																												
$(4.400 \times 26) - (4.400 \times 25 + 4.900)$	€ 500,- nadelig	<u>1</u>																										
Resultaat op overheadkosten																												
$(4.400 \times 5,2) - (14.800 + 15.200)$	€ 2.880,- voordelig	<u>1</u>																										
Nacalculatorische winst	€ 167.116,- voordelig	<u>1</u>																										
Opgave 4																												
Maximumscore 2																												
17 ☐ $12.000 \times 1,03^{11} = 12.000 \times 1,3842338 = € 16.610,81$																												
Maximumscore 1																												
18 ☐ $3\% \times 12.000 \times 1,03^{10} = € 483,81$																												
Maximumscore 2																												
19 ☐ Twee van onderstaande antwoorden: <ul style="list-style-type: none"> • bij obligaties wordt elk jaar een vaste vergoeding (interest) uitbetaald, bij aandelen is de vergoeding (dividend) afhankelijk van de winst; • de koersfluctuaties zijn bij obligaties meestal kleiner dan bij aandelen; • obligaties moeten afgelost worden; aandelen niet. 																												
Opgave 5																												
Maximumscore 2																												
20 ☐ Het productbeleid, omdat het vignet dient als onderscheidingskenmerk van het gevoerde assortiment	<u>1</u> <u>1</u>																											

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
21 ☐ Indirecte distributie, omdat bruidskleding Selectief No. 1 niet rechtstreeks van de producent aan de consument verkocht wordt.	
Maximumscore 2	
22 ☐ quick-ratio: $\frac{(7.500 + 22.500)}{(94.600 + 5.400)} = 0,30 \rightarrow 0,3$	
Maximumscore 2	
23 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat: de (liquidatie-/verkoop-)waarde van de voorraad (voor bruidskleding) vaak veel lager is dan de waarde die op de balans vermeld staat	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
24 ☐ $REV = \frac{80.000}{150.000 + 220.000} = 0,21621 (\rightarrow 21,6\%)$	
Maximumscore 2	
25 ☐ $RTV = \frac{80.000 + 36.750}{795.000} = 0,14685\% (\rightarrow 14,7\%)$	
Maximumscore 2	
26 ☐ Omdat de (vrijgevallen) afschrijvingen aangewend kunnen worden voor de aflossing van het vreemd vermogen.	
Maximumscore 1	
27 ☐ cashflow: $80.000 + 25.000 = \text{€ } 105.000,-$	
Maximumscore 1	
28 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord: • (recht van) hypotheek; • borgstelling; • in onderpand geven van de voorraad.	
Maximumscore 2	
29 ☐ Solvabiliteitspercentage: $\frac{790.000}{30.000 + 270.000 + 94.600 + 5.400} \times 100\% = \frac{790.000}{400.000} \times 100\% = 197,50\% \rightarrow 197,5\%$	
Maximumscore 3	
30 ☐ Solvabiliteitspercentage: totale activa na uitbreiding: $790.000 + 500.000 = 1.290.000$ totaal vreemd vermogen met bankfinanciering: $400.000 + 500.000 = 900.000$ $\frac{1.290.000}{900.000} \times 100\% = 143,33\% \rightarrow 143,3\%$ Het solvabiliteitspercentage komt dan beneden het vereiste percentage. Lening van het totale investeringsbedrag bij de huisbankier is niet mogelijk.	

Opgave 6**Maximumscore 8**31 Ontvangsten:

Contante verkopen	8.000	
Debiteuren	<u>84.000</u>	+
Totaal		92.000

Uitgaven:

Crediteuren	102.000	
Aflossing	5.000	
Interest	4.500	
Overige uitgaven (specificeren)		
Brandverzekeringspremie	1.000	
Lonen	12.000	
Verkoopkosten	<u>4.000</u>	+
Totaal		128.500

Verandering liquide middelen	- 36.500
Saldo liquide middelen begin derde kwartaal	40.000
Saldo liquide middelen eind derde kwartaal	3.500

Opmerking:

$$\text{ontvangen van debiteuren: } \frac{1}{3} \times 120.000 \times 0,9 + \frac{2}{3} \times 80.000 \times 0,9 = 84.000$$

2

$$\text{betaald aan crediteuren: } \frac{2}{3} \times 93.000 + \frac{1}{3} \times 120.000 = 102.000$$

1

$$\text{interest: } 0,05 \times (100.000 - 2 \times 5.000) = 4.500$$

1**Opgave 7****Maximumscore 2**32 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Een spaarhypothek wordt aan het einde van de looptijd in een keer afgelost en op een annuïteitenlening wordt periodiek afgelost. De verschuldigde interest bij een spaarhypothek is daarom elk jaar evenveel en bij een annuïteitenlening wordt deze elk jaar minder.
- De (betaalde) interest is aftrekbaar voor de inkomstenbelasting zodat bij een spaarhypothek de aftrekbare lasten jaarlijks hoger zijn en de te betalen inkomstenbelasting dus lager dan bij een annuïteitenlening.
- (Het ontvangen interestpercentage is bij de spaarhypothek meestal gelijk aan het betaalde interestpercentage.) Over de ontvangen interest hoeft geen inkomstenbelasting betaald te worden en de betaalde interest is aftrekbaar van het belastbare inkomen.

Maximumscore 233 Naast de verschuldigde interest moet ook betaald worden:

- een spaarbedrag;
- een premie voor een (overlijdens)risicoverzekering.

Einde